

Ministerie van Economische Zaken,
Landbouw en Innovatie

> Retouradres Postbus 20101 2500 EC Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA 's-GRAVENHAGE

**Directoraat-generaal voor
Energie, Telecom en
Mededinging**
Directie ICT & Toepassing

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 30
2594 AV Den Haag

Postadres
Postbus 20101
2500 EC Den Haag

Factuuradres
Postbus 16180
2500 BD Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/eleni

Ons kenmerk
ETM/IT / 11127041

Uw kenmerk
2011Z16463/2011D40474

Datum 13 september 2011

Betreft Digitalisering van middengolfomroepen

Geachte voorzitter,

Uw vaste commissie voor Economische Zaken, Landbouw en Innovatie heeft mij verzocht uw Kamer, vóór het algemeen overleg Telecommunicatie op 15 september 2011, te informeren over de uitvoering van de motie van het lid Verhoeven c.s. over digitalisering van radiofrequenties¹ en daarbij ook in te gaan op een open brief van Quality RTV BV. Met deze brief voldoe ik aan uw verzoek.

Zoals ik in mijn eerdere brief van 27 april 2011 over de uitvoering van deze motie reeds heb aangegeven,² vallen ook de middengolfomroepen onder het verlengings- en digitaliseringsbeleid voor radio via de ether.³ Het is mijns inziens belangrijk hierbij de doelstellingen van het digitaliseringsbeleid goed voor ogen te houden. Dit beleid is er op gericht om digitale radio nu echt van de grond te laten komen door digitaal een aanbod te creëren dat ook analoog aanwezig is. Dat maakt de overstap voor de radioconsument naar digitale radio aantrekkelijker. Daarbij biedt digitale radio ook voordelen voor de vergunninghouders omdat het dekkingsgebied van de ethervergunningen groter wordt en digitale geluidskwaliteit geboden kan worden.

Om deze doelstellingen te kunnen bereiken, is het uitgangspunt van het digitaliseringsbeleid steeds geweest dat alle radio-omroepen, en dus ook de middengolfomroepen, meedoen met de invoering van digitale radio als voorbereiding voor de beoogde transitie van analoge naar digitale etherradio. Dit uitgangspunt is ook vastgelegd in de regelgeving. Daarom is verlenging van de radiovergunningen alleen mogelijk als door de vergunninghouders ook gedigitaliseerd wordt.

In de genoemde brief van 27 april 2011 heb ik, gelet op de wens van uw Kamer en de specifieke situatie van de middengolfomroepen, toegezegd te bekijken of er voor hen, naast de bestaande digitaliseringsopties, alternatieve mogelijkheden zijn om te digitaliseren. Deze zouden eventueel op een later tijdstip in kunnen

¹ Tweede Kamer, vergaderjaar 2010-2011, 31 412, nr. 38.

² Tweede Kamer, vergaderjaar 2010-2011, 24 095, nr. 272.

³ Zie verder ook Tweede Kamer, vergaderjaar 2008-2009, 24 095, nr. 241.

gaan. Ik heb daartoe op 10 mei 2011 overleg gevoerd met de middengolfomroepen.

Tijdens het gesprek zijn diverse alternatieven verkend, zoals digitalisering binnen de middengolf met de techniek DRM (Digital Radio Mondiale) alsmede digitalisering via andere platforms zoals (wireless) internet, FM-extra, Digitenne (DVB-T) en satellietradio. Ten aanzien van DRM werd geconcludeerd dat de kwaliteit hiervan te wensen overlaat. FM-extra is een techniek die alleen werkt voor radiosignalen op de FM-band. Digitenne heeft als nadeel dat de capaciteit beperkt is; die zal eerder worden ingezet voor televisie. Satellietradio is erg duur vanwege het grote bereik. Om uiteenlopende redenen vallen de meeste opties voor de middengolfomroepen dus af en is alleen internetradio voor hen een reëel alternatief.

Naar aanleiding van het overleg heb ik de volgende afweging gemaakt. Het huidige digitaliseringsbeleid gaat er van uit dat zoveel mogelijk partijen hun radioprogramma's ook digitaal gaan uitzenden om de luisteraar zo te kunnen stimuleren over te stappen naar digitale radio. Daarbij wordt logischerwijs ingezet op één digitaal platform, namelijk digitale etherradio in band III. Het nu aan middengolfomroepen toestaan van digitalisering enkel via internetradio zou leiden tot onzekerheid in de markt en minder partijen die investeren en uitzenden in digitale ethertechniek. Dat is reden om, ook voor de middengolf, vast te houden aan de bestaande digitaliseringsopties, te weten: een eigen vergunning voor digitale radio-omroep dan wel doorgifte via een andere vergunninghouder door middel van een doorgifte-overeenkomst. Wel is het mogelijk gebleken binnen deze opties de lasten van de digitaliseringsverplichting (verder) te verlichten. Van een vergunninghouder met meerdere vergunningen met hetzelfde bereik wordt niet langer geëist dat hij evenveel digitale radiokanalen verzorgt; hij hoeft in dat gebied slechts één vergunning te exploiteren. Dit is onder meer voor Quality RTV BV van belang, nu dat bedrijf drie vergunningen met overlappend bereik heeft. Bovendien kunnen de middengolfomroepen gebruik maken van de, hiervoor reeds genoemde, mogelijkheid om aan hun digitaliseringsverplichting te voldoen door een doorgifte-overeenkomst te sluiten met een landelijke commerciële omroep. Twee middengolfomroepen hebben reeds van die mogelijkheid gebruikgemaakt. Een derde middengolfomroep overweegt dit te doen.

Mede op basis van deze afweging heb ik de genoemde digitaliseringsopties vastgelegd in de Regeling verlenging en digitalisering commerciële radio-omroep (middengolf en niet-landelijke FM), welke op 1 juni 2011 bekend is gemaakt.⁴ Middengolfomroepen en niet-landelijke commerciële FM-omroepen konden op grond van deze regeling, net als eerder de landelijke commerciële FM-omroepen,

⁴ Regeling van de Minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie van 1 juni 2011, nr. WJZ/11074158, houdende regels inzake commerciële radio-omroep voor de verlenging van niet-landelijke vergunningen in de FM-band en van vergunningen in de AM-band en voor de verlening van vergunningen voor frequentieruimte in band III (Regeling verlenging en digitalisering commerciële radio-omroep (middengolf en niet-landelijke FM)), Staatscourant van 6 juni 2011, nr. 9438.

een verlenging van hun analoge vergunning aanvragen. Dit onder de voorwaarde dat zij investeren in digitalisering van etherradio in band III.

Op 4 augustus 2011 heeft Agentschap Telecom laten weten dat, naast de 37 vergunningen voor niet-landelijke commerciële radio, ook 11 vergunningen voor de middengolf zijn verlengd tot 1 september 2017.⁵ Ik constateer dat alle bestaande middengolfomroepen onder de geldende voorwaarde van digitalisering een aanvraag tot verlenging hebben ingediend. De brief van Quality RTV BV van 19 juli 2011 geeft mij, gelet op het algemene digitaliseringsbeleid en de doorgevoerde aanpassingen van de digitaliseringsplicht, geen aanleiding alsnog het beleid om ook de middengolfomroepen te verplichten tot digitalisering, te verlaten.

Voor het komende digitaliseringstraject is nog het volgende van belang. Bij de uitgifte van de vergunningen voor digitale radio-omroep in de zogenaamde bovenregionale kavel (de kavel waarop de middengolf-, niet-landelijke commerciële en regionale publieke omroepen digitaliseren) is nog niet alle capaciteit uitgegeven. Binnenkort zullen de vergunninghouders binnen deze kavel de gelegenheid krijgen een aanvraag in te dienen voor aanvullende frequentiecapaciteit. Pas na deze uitgifte is definitief bekend welke partijen binnen de bovenregionale kavel gezamenlijk de exploitatie van digitale radio ter hand zullen gaan nemen. Om die reden zal de verplichting om binnen zes weken na vergunningverlening een samenwerkingsovereenkomst te sluiten, pas gelden nadat ook de uitgifte van de resterende capaciteit van de bovenregionale kavel heeft plaatsgevonden. Op die wijze krijgen partijen die digitaliseren via de bovenregionale kavel, waaronder dus ook de middengolfomroepen, meer tijd om invulling te geven aan hun digitaliseringsplicht. Meer concreet betekent dit dat partijen tot uiterlijk 31 januari 2012 de tijd hebben om de samenwerkingsovereenkomst(en) voor de bovenregionale kavel te sluiten.

Daar waar Quality RTV BV in haar brief spreekt van een toekomstig afschakelen van de middengolfomroepband, wil ik er op wijzen dat er op dit moment nog geen besluit is genomen of, en zo ja wanneer, dit zal plaatsvinden.

(w.g.) drs. M.J.M. Verhagen
Minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie

⁵ Op 22 juli zijn overigens ook 13 FM-vergunningen voor de regionale publieke omroepen verlengd tot 1 september 2017. Zij hebben daarbij tevens een vergunning gekregen voor digitale radio-omroep.